

ἜΤΟΣ Δ΄.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΣΑΥΡΙΚΗ

ἌΡΙΘ. 184

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 10

Τιμὴ ἑτησίας συνδρομῆς προπληρωτέας διὰ μὲν τὸ Ἐσωτερικὸν δραχμαὶ νέαι 12, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν 20.
Τὸ Γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἀριθ. 14 ἀπέναντι τῆς Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Αὐγούστου 1882.

Τὰ πράγματα ἔχουσι τὴν λογικὴν των, καὶ τὴν λογικὴν αὐτὴν δὲν δύναται νὰ τὴν ἀνατρέψῃ οὔτε ὁ ἐγωϊσμὸς οὔτε ἡ ἐπιμονὴ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ὁ πολιτικὸς οὗτος ἀνὴρ, ὃν κατέχει ἀκόρεστος φιλοδοξία ἄνευ πλεονεκτημάτων τοῦ ἀληθοῦς πολιτικοῦ ἀνδρός, ἐδείχθη ἀείποτε εἰς ὅλα αὐτοῦ τὰ μέτρα ἀσυνάρτητος καὶ ἀσυνεπῆς. Ἀπὸ τῶν πρώτων δὲ βημάτων τοῦ πολιτικοῦ σταδίου τοῦ ἐζήτησε νὰ λάβῃ τὴν θέσιν παράγοτος ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ, ἀλλ' εἰς τοῦτο κυρίως τὸ μέρος κατεδείχθη ἡ ἀνεπάρκεια αὐτοῦ. Ἐν πολιτικῇ κοινωνίᾳ οἷα ἡ ἡμετέρα, ἦν τοσοῦτον δέφθιεν ὁ πολιτικὸς καλούμενος βίος, δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ἐπιβληθῇ ἀντὶ ὑπὸ ἀκράτου φιλαυτίας κατεχόμενος. Τὰ πράγματα ὅμως ἐκάστοτε προδίδουσι τὴν ἀνικανότητα αὐτοῦ. Ἦδη δὲ εὐρισκάμεθα ἀπέναντι ἑνὸς τῶν ἐπεισοδίων τοῦ ἐπιπόνου τούτου, ἀλλ' ἀτυχοῦς σταδίου. Πλὴν δυστυχῶς τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο εἶναι αἱματηρόν.

Ἐπάρχουσι τινὰ δυσερμηνεύτα φαινόμενα ἐν τῇ πολιτικῇ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Οὐδεὶς ἔσον αὐτὸς μετέβη τὴν πολιτικὴν τῆς ἐξωτερικῆς ἐνεργείας καὶ οὐδεὶς ἔσον αὐτὸς παρέλυσεν ὡς ἐκ συστήματος τὰ κυριώτατα τῆς ἐνεργείας ὄργανα, τὴν διπλωματικὴν καὶ τὸν στρατόν. Πάντες γινώσκουσι τὸν πολυθρόβλητον περὶ γραμματέων νόμον αὐτοῦ, καὶ πόσον κατέβη ἐν μέρει δι' αὐτοῦ ἡ ἐξωτερικὴ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία, δι' ἧς ἄλλοτε περιεβλήθησαν πραγματικαὶ τοῦ τόπου ἐπισημότητες. Καὶ ὅμως τὰ διπλωματικὰ εἰσὶν ἡ εἰδικότης τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ἀρχαίου καὶ διακεκριμένου διπλωματικοῦ ὑπαλλήλου ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἐν τῇ ἑλληνικῇ διπλωματικῇ ὑπηρεσίᾳ δὲν προήγοντο οἱ τυχόντες. Καθόσον ἀφορᾷ τὰ στρατιωτικὰ ἄγνωστον ποῦ ἐστὶν ἡ ἀξία πιστεύσας, ὅτι ἔχει εἰδικότητα

καὶ εἰς αὐτά, ἀφοῦ δὲν ἀναγνωρίζει τοιαύτην οὔτε εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους καὶ ἰκανότερους τῶν ἀξιωματικῶν μας' ἀλλ' ὅπως ὅποτε βέβαιον, πασίγνωστον καὶ πανθομολογούμενον εἶναι ἤδη, ὅτι ἐπὶ τῆς τελευταίας αὐτοῦ ταύτης πρωθυπουργίας ὁ κ. πρωθυπουργὸς κωλύθη νὰ παραλύσῃ ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν νὰ διαλύσῃ τὸν στρατὸν διὰ τοῦ νέου στρατολογικοῦ νόμου.

Ἡ διάλυσις αὐτῆ τοῦ στρατοῦ ἀκριβῶς καθ' ὃν χρόνον ὁ ἀνυποχώρητος ἐπεζήτησε ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐπὶ τῆς μεθέρου γραμμῆς τὴν ἀνθρώπινον τῆς κατ' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ προκατόχου τοῦ ταπεινωθείσης ἑλληνικῆς σημαίας, ἤθελεν εἶσθαι ἀληθῶς κωμικὴ, ἐὰν δὲν ἦτο ἰδιαίτερος λυπηρὰ. Πάντες ἀνέγνωσαν ἐν τῷ Αἰῶνι μετ' ἰλαρότητος ἄμα καὶ λύπης τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου λοχαγοῦ, ὅστις ἐπανῆλθεν ἐκ Θεσσαλίας ἐνταῦθα μείνας ὁ μόνος ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ λόχου του. Πρὸ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν διήλθεν ἐντεῦθεν ἐρχόμενος ἀγροῦσμενος πόθεν καὶ ἀπερχόμενος εἰς Πελοπόννησον τὸ 25^{ον} Τάγμα ὑπὸ τὸν διοικητὴν ἀντισυνταγματάρχην κ. Μπαρμπανον, συγκεείμενον ὑπὸ ἑξὶ στρατιωτῶν, ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπ' ὀλιγίστων ὑπαξιωματικῶν καὶ τῶν σαλπικιτῶν. Τὰ τοιαῦτα παραδείγματα ἐν τῷ ἐν πλήρει ἀποτυνθείσει στρατῷ μας δὲν εἶναι σπάνια, ὥστε χάρις εἰς τὸν ἀνυποχώρητον ὑπουργὸν ὑπερηκοντίσαμεν καὶ τὸ ῥωσσικὸν λόγιον, ὅτι ἐπὶ τριῶν ἑλλήνων ὑπάρχουσι τέσσαρες διοικηταί. Ὁ Ἄτλας πρωθυπουργὸς ἀνέγνωσεν ἐν ἐπισήμῳ καὶ ὑφ' ὄλλας τὰς ἐπόψεις ἀρμοδίᾳ ἐκθέσει, ὅτι ἡ στρατιωτικὴ μηχανὴ ἡ, ἥτις ἄλλως τε πρὸ καιροῦ εἶναι ἐσκωρικισμένη, ἐσταμάτησεν ἤδη ἐντελῶς διότι διὰ τῆς μονοτοῦς θητείας ἀπῆλθον ἅπαντες σχεδὸν οἱ ὑπαξιωματικοί, οἵτινες εἰσὶ τὰ νεῦρα τοῦ στρατοῦ, ὥστε οἱ ὀλιγίστοι προσερχόμενοι νεοσύλληκτοι δὲν ἔχουσι προγυμνασίην νὰ τοῦς γυμνάσῃ.

Καί ταῦτα καθόσον ἀπορᾶ τὴν δύναμιν τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν. Ἄλλ' ἢ ἔλλειψις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἐπαισθητὴ. Ζητήσατε τὸν κατάλογον τῶν παρόντων ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἀξιωματικῶν τῶν τεχνικῶν ὄπλων ἰδίως, καὶ θὰ ἴδετε πόσοι εἶναι ἀπόντες ἢ ἐν ἰδανικῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ ἐν ἀδείᾳ εἰς τὴν Ἑσπερίαν. Παρατηρήσατε, ὅτι οἱ ἀναχωρήσαντες τέσσαρες λόχοι τοῦ πυροβολικοῦ διοικοῦνται ὑπὸ μόνον δύο λοχαγῶν.

Ἄλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος παύομεν τὰς λεπτομερεῖς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καίτοι ἠδυνάμεθα ν' ἀποκαλύψωμεν πολὺ τῶν ἀνωτέρω θλιβερωτέρως. Περιοριζόμεθα δὲ μόνον εἰς τὴν ἐξῆς παρατήρησιν, ἀφορώσαν εἰς τὴν παρούσαν στάσιν τῶν πραγμάτων ὑπὸ γενικωτέρων ἔποψιν.

Ὁ κ. Τρικούπης ἐν τινὶ ἀξιοσημειώτῳ διὰ τὴν ἀκρίσιαν του διαφόρου τῆς Ὠρας, ὀνομάζει αἶψιν διὰ τὴν ἐπιθεσιν τῶν Τούρκων, ἐνῶ ἡ Ὠρα καὶ ἅπας ὁ τύπος πρὸ ἐβδομάδων ἐκθέτουσι τὰ περὶ ἐπικειμένης συμπλοκῆς, καταλήγει δὲ οἰωνεῖ προκηρύττων τὸν πόλεμον. Ἀφοῦ διὰ σειρᾶς ἀπερισκεψῶν ἐτράχυνε τὰς μετὰ τῆς Τουρκίας σχέσεις του, δὲν ἔπρεπε συνάμα νὰ διαλύσῃ τὸν στρατὸν ἄλλ' ἤδη εὐρίσκειται ἀπέναντι κρίσεως σοβερᾶς καὶ ἀπαιτούσης συντομωτάτην λύσιν. Ἡ σύγκλησις ἐπιστρατείας ἠλικιῶν τινων, καὶ ἐπὶ ὑποθέσει καθ' ἣν τὰ πάντα εἶχον ἄριστα παρ' ἡμῖν, ἤθελεν ἀπαιτήσῃ πεντάμηνον χρονικὴν διάστημα τοῦλάχιστον. Ἀλλὰ καὶ τούτου δοθέντος, οὐδὲν τῶν πρὸς συγκρότησιν στρατοῦ ἀναγκαίων ὑπάρχει. Καί ταῦτα μὲν στρατιωτικῶς. Ὑπὸ διπλωματικῆν δ' ἔποψιν κάλλιον παντὸς ἄλλου γνωρίζει ὁ διπλωμάτης ὑπουργός, ὅτι οὐδεμίαν οὐδαμῶθεν ἡ Ἑλλάς δύναται νὰ προσδοκᾷ ἠθικὴν συνδρομήν. Ἐπομένως μία καὶ μόνη τῶ μὲν νεὶ ἤδη διέξοδος, ἡ δὲ τῆς μεσολαβήσεως τῶν Δυνάμεων λύσις τοῦ ἐπεισοδίου ὃ προεκάλεσε σειρὰ ὅλη δονκισσοτισμῶν. Μᾶς ἀρκοῦσιν αἱ δάφναι τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐνδόξου ναυτικῆς ἀποβάσεως, καὶ τὸ ἐνδεικτικὸν τιμιότητος καὶ καλῆς διαγωγῆς, ὅπερ κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην μᾶς ἐπρομήθευσεν ὁ Ἄγγλος ναύαρχος.

Ὁ ἐπίλογος τῶν ἀνωτέρω εἶναι, ὅτι οἱ ἀπαράσκευοι ὑπουργοὶ τῶν στρατιωτικῶν — *Ministres de la guerre sans fournement*, ὡς ἤθελεν εἶπει ὁ γάλλος βωδεδιλλιστής, — δὲν πρέπει νὰ προκαλῶσι δονκισσοτικῶς αἱματηρὰς ἐριδας πρὸς ζημίαν μεγίστην τοῦ τόπου, καὶ μάλιστα ὅτε οὔτε διπλωματικῶς εὐρίσκονται εἰς καλὴν θέσιν.

ANEMOMAZOMATA

Ὁ ἀναγινώσκων τὰ κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην κύρια ἄρθρα τῆς Ὠρας, ἂν κατὰ τύχην δὲν ἀναγνώσῃ ἄλλας ἐφημερίδας, θὰ πεισθῇ βεβχίως ὅτι ὁ πόλεμος εἰς τὰ σύνορα διεξάγεται κατὰ τοῦ Κουμουνοῦρου, ὅτι οἱ ἐπιτεθέντες κατὰ τῶν ἐν Καραλῆ Δερβὲν θέσεων ἦσαν «οἱ ἄνθρωποι τῆς 31 Μαρτίου» ὅτι ὁ διοικῶν αὐτοὺς ἦτο ὁ Ζηνόπουλος, ὅτι προσήλθεν εἰς ἐπικουρίαν αὐτοῦ ὁ Παπαμιχαλόπουλος, ἀλλὰ

προσελθόντες αἶψιν, ὁ Σταμούλης καὶ ὁ Κασσιμάτης ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ υποχωρήσωσι μετὰ ζημίας.

* *

Δὲν ἐννοεῖ βλέπετε ν' ἀφήσῃ τὸν *χαβᾶ* τῆς ἡ Ὠρα. Ἄλλ' ἂν προποσ . . . Τώρα κατ' αὐτὰς τὰς περιστάσεις ἔχομεν δύο εἰδῶν *Χαβᾶ* ἓνα ἐκ Λαρίσσης καὶ ἓνα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ *Χαβᾶς* τῆς Λαρίσσης, πωλούμενος εἰς τὸ παντοπωλεῖον τοῦ κ. Τσιβινοπούλου, ὅπου καὶ κατασκευάζεται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶνε ἄρκετὰ ἑλαφρὸς καὶ εὐπεπτός. Ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὅμως, ὁ ὁμιλῶν περὶ παντελοῦς ἤτης τῶν Ἑλλήνων καὶ αἰχμαλωσίας καὶ ἐκτοπίσεως εἶνε *Χαβᾶς πολιτικός*, τουτέστι κατεσκευασμένος μὲ πολὺ μέλι καὶ κατὰλληλος διὰ τουρκικοῦς στομάχους.

* *

Ἄν ἡ Γεωγραφία δὲν προδεύσῃ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα αἰτία θὰ εἶνε τὰ νέα ἑλληνικὰ σύνορα. Τόση σύγχυσις βασιλεύει ἐν αὐτοῖς, ὥστε οὐδεὶς γινώσκει ποῦ εὐρίσκονται οἱ ἡμέτεροι καὶ ποῦ οἱ Τούρκοι, τίνας θέσεις ἐκυρίευσαν καὶ τίνας θέσεις ἐγκατέλιπον, ἂν τὸ Καραλῆ Δερβὲν εἶνε τὰ νῶτα ἢ τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ἑχθροῦ, καὶ πῶς ἠδύνατο νὰ τὰ καταλάβῃ ὁ Γρίβας ἀπὸ τὴν Λάριссαν, καὶ ἂν ὁ Ζορμπᾶς εἶνε θέσις ἐπὶ τῶν συνόρων ἢ ὁ Μεσολογγίτης νομάρχης, ὃν διώρισεν πρὸ τίνος ὁ κ. Τρικούπης.

* *

Πρὸ τίνος, ἐνθυμούμεθα ὅλα αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἦσαν ἀγνωστα. Ἐπαίζον *ρόλλο* ἢ Ἀνάληψις καὶ τὸ Περιστερί. Καὶ ἡ μὲν Ἀνάληψις ἀνελήφθη, τὸ δὲ Περιστερί, ἔγεινε κόραξ καὶ ἀντὶ νὰ φέρῃ ὡς ἐπὶ Νῶε τὸν θαλὸν τῆς ἐλαίας ὡς σύμβολον εἰρήνης ἔφερε τὸν πυρσὸν τοῦ πολέμου.

* *

Ἡ Πολέμου ὅμως, ὅστις ἄλλο pendant εἰς τὴν ἱστορίαν δὲν ἔχει ἐκτὸς τῆς μακαριότητος ἐκστρατείας τοῦ Δομοκοῦ. Ἡ Τουρκία μᾶς πληρόνει μὲ τὸ αὐτὸ νόμισμα. Ὁ τουρκικὸς καὶ ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς σφάζονται εἰς τὰ σύνορα, οἱ δὲ πρόσβεις ἀνταλλάσσουν φιλοφρονήματα διότι ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάς ἐννοοῦν νὰ λύσουν ἡσυχὰ τὰς διαφορὰς των καὶ κρυφὰ δὲ νὰ μὴ τὸ μάθῃ ἡ Εὐρώπη. Διὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἀπίθανον ἂν ἔλθῃ ἡ Βουλὴ καὶ ἐξακολουθοῦν αὐτὰ, ὁ βασιλικὸς λόγος νὰ περιέχῃ τὴν στερεώτουπον φράσιν: «Αἱ μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων σχέσεις μου εἰσὶ φιλικαί.»

* *

Ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ στρατοῦ εὐρίσκετο εἰς Φέρσαλα ἐνῶ συνέβαιναν ἡ μάχη. Ὁ πρωθυπουργὸς δὲ προσέχῃ καλεῖται Πομπήιος, καὶ τὰ Φέρσαλα ὑπῆρξαν ἀπίστια διὰ τὸν ὁμώνυμόν του.

